

Τρωαδίτισσα και αγία!

Του Δημήτρη Δανίκα

Θεέ μου, είπα από μέσα μου – βγαίνοντας από τον «Δρόμο προς τη Δύση» –, πώς μπόρεσαν να προσπεράσουν τόσο

αβασάνιστα την καλύτερη ελληνική ταινία των τελευταίων χρόνων;

Το δηλώνω ασυζητητό: όποιος θέλει να ευλογηθεί από τη διασταύρωση Ευριπίδη («Τρωάδες») με Αρονόφακι («Ρέκβιεμ για ένα όνειρο») πρέπει να σπεύσει να καπαρώσει στασιδί για να λάβει θεόσταλπτη ευεργεδία καμωμένη από έναν εραστή της κινηματογραφικής τέχνης, από τον ζωγράφο και σκηνογράφο Κυριάκο Κατσουράκη! Έργο πλήρες αρετών και καρισμάτων, σχεδόν αιράτων από το οπτικό πεδίο των περισσότερων επαγγελματιών κινηματογραφιστών. Άν ο αναλφαβήτης, η συγχεχία και η ασφασία δεν διαπερνούσαν τον ιστό αυτής της εγχώριας καλλιτεχνικής φάρας και αι ο επιτροπάτοι του υπουργείου Πολιτισμού δεν έπισχαν από μωσιά, τότε το μυθοπλαστικό ντοκιμαντέρ του Κατσουράκη «Ο δρόμος προς τη Δύση» θα είχε κερδίσει από τα αποδυτήρια, και μάλιστα άνευ ασθενού αντιγράφου, τα εξής Όσκαρ: ταινίας, σκηνοθεσίας, σεναρίου, γυναικείου ρόλου, φωτογραφίας, ήχου και σάουντρακ!

Κορωνίδα του «εγκλήματος» είναι το βραβείο γυναικείου ρόλου. Ο ερμηνευτικός οίστρος της Κάτιας Γέρου, ισοδύναμος με τις μεγάλες στιγμές μιας Μέριλ Στρίπ και μιας Κέιτ Μπλάνσετ, αγνοήθηκε απρόκαλύπτα και παράλογα. Η αντίδρασή μου είναι μία και μοναδική, αυθρόμητη και παρορμητική: μπας και και σε άλλον πλανήτη; Ξέρω, ως απάντηση είναι γραφειοκρατική και... νομοθετική. Αφού χαρακτηρίστηκε «ντοκιμαντέρ», ήταν φυσικό να αποκλείστει την ταινία ως μη... υπόρκουσσα από τα επιμέρους βραβεία. Επομένως, το «έγκλημα» έχει να κάνει με την ταξινόμηση και όχι με την ουσία. Ωραία. Αλλά στον Θεό που πιστεύετε, πώς είναι δυνατόν, στελέχη, υποτίθεται εγγράμματοι και σοβαροί, να εκλαμβάνουν ως «αληθινό», δηλαδή ως ντοκουμέντο, τη μυθοπλασία και το...

«Ο δρόμος προς τη Δύση»

• Οι καλύτεροι έγινε στην ελληνική οθόνη
-Ευριπίδης με Αρονόφακι
-Καιόμενος λυγμός στο Kazávi της
κόλασης
-Ρεσιτάλ Κάτιας Γέρου

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ=8

(Καθηλώθηκα, συγκινήθηκα,
δάκρυσα)

«Ο δρόμος προς τη Δύση»: Η Κάτια Γέρου κερδίζει στα ίσα Μέριλ Στρίπ και Κέιτ Μπλάνσετ

λαθρεπιβάτη της παγκοσμιοποίησης. Ξεκλειδώνει την ψυχή αυτών που αικάμα κατοικούν σε γειτονιές αγγέλων. Την ξεκλειδώνει και την αποκαλύπτει. Η αιμορραγία είναι εσωτερική και καθαϊλασμένη. Γιατί αυτή η μαυροντυμένη Τρωαδίτισσα από τη Ρωσία, αυτό το σπαρασσόμενο από νοσταλγία, παρανομία και ευαισθησία πλάσμα, αυτό το... τίποτα, που ο εσαχτιά, κουβαλάει μέσα την κιβωτό της διασκρονικής ανθρώπινης κουλτούρας. Ναι, φλέτας επιλήμονα και ανεγκέφαλε Νεοελλήνα. Όπως και η μάνα μας στην προσφυγιά και στον πόλεμο, αυτή τη «πόρνη» είναι αγιά!

Είμαι Βέβαιος, η ιστορία θα αποκαταστήσει την αδικία. Γιατί είναι η πρώτη φορά στην ελληνική οθόνη που ο λυγμός της ξενιτάς μετουσιώνεται σε αισθητικό γεγονός. Είναι η πρώτη φορά που ένα αντικειμενικό, «εξωτερικό» περιστατικό, μετεξελίσσεται σε υποκειμενικό, «εσωτερικό».

Είναι επίσης η πρώτη φορά που το βλέμμα ενός Έλληνα σκηνοθέτη προσπερνάει τα αυτονότα και τα σκανδαλοθηρικά και με έναν αόρατο ιστό διαπλέκει τον Γιούρι από την Ουκρανία με τον Σαλήκ από την Αφρική και τον Μήτσο από την Ελλάδα. Γιατί, όπως λέει και η Γέρου, μετανάστης δεν είναι μόνο ο ξένος, είναι και ο ντόπιος χωρίς δουλειά. Και είναι, τέλος, η πρώτη φορά – μια από τις ελάχιστες φορές στην ιστορία της διεθνούς οθόνης – που ένα ερμηνευτικό «εργαλείο», όπως η Γέρου, αποδίδει τόσο αυτοκόλλητα, τόσο πειστικά, τόσο σαρκικά τον ρόλο μιας λαθρομετανάστριας. Σας ορίζουμε, στη πρώτη δεκαπέντε λεπτά είκα μείνει με την απόστευτη πλάνη πώς αυτό αυτό το μαυροντυμένο πλάσμα με τη διάφανη επιδερμίδα και με βλέμμα από στέπες και κιόνια, αυτός ο δακρυομένος θηλυκός Τσέχωφ, είναι από τη Ρωσία. Αποκαλύπτομαι!